Deunen bixitza

Justa ta Pastor Deun-Ziñopak

Gastexu begiko, ta ziñopa adoretsu oneik Tompluto, gaur Alkala de Henares deritxon tokian jayo ziran, lenengua uste danez, 295'gaŕen uŕtean eta bigaŕena 297'n. Euren gurasoen baŕi ez dakigu, baña antza danez, kistaŕ zintzoak izan zirala esan geinke, ain txikitatik semetxuon biotzetan Josu-Kisto'ganako maitasun zintzo ta sakona, erein ebela ikusteak agertzen dabenez. Semeai asiera ona emon eta kistaŕ zintso izaten irakatsi eutsen guraso jaŕaigaŕiok gaurko askoren eredutzat aurkeztu geinkez.

Aldi atan Diocletianus eta Maxmianus kaiseŕak, su ta gar, Kisto'ren Eleiza Deunaren kaltezko jasarpen ikaragaŕia iragaŕi eben. Eta euren agindu galgaŕiak gogoŕkeririk andienaz betetan alegin geyen egin ebenen aŕtean, Dacianus, España'ko jaurlaria, ankeŕa ipiñi geinke. Ankerkerian benetan zur eta maltzuŕa izan zan. Zaragoza'n jaurlari egoala, zenbatu ezin alari, oñazerik andienakaz bizia kendu ondoren, Compluto'ra aldatu zan beste ainbeste egiteko asmoaz. Uri onetan Kisto'k jaŕaitzale asko zituan, eta Kurutzalduaren izena zearo ondatzeko asmo gaiztoa artu eban.

Bere gudari ta lagunakaz Compluto'ra eldu zanean, ango kistaŕak, lasteŕ igaŕi eben euren bizia galtzeko zori andian egozala. Elduta egun gitxi baŕu kistaŕen kaltezko erabagia uriko tokirik agirienetan agertu zan. Aŕokeri ta ankerkeriz beterik agintzen eban "Eleizak eratzi, Idazti Deunak ere eta kistar gustiak, ziranak zirala, oñazerik gogoŕenaz zigortzeko, eta euren kaltez edozer egitea azke zala". Beraz, kistaŕentzat ez zan legerik, eta egizko ziñestea maitetu ta Jaunaren legea betetan ebana, beste barik eriotzara epaituta gelditzen zala.

Gustiak buŕukarako gertau ziran; Dacianus, kistaŕen kaltez gaiztakeririk baltzenak egiteko, eta kistaŕak ostera, Jaungoikua'k indartuta bizia galtzeko. Dacianus jaurlaria odol ixurtzeak ez eban bildurtzen, bere ebilen tokian, kistaŕen odol eŕekak, beti ikusten ziran eta. Kistaŕak be, euren aldetik, ez zegozan atzera egiteko, ba'ekien ba, kistaŕa, egiz bizia galtzen dabenean biziten dala, zerurako orduantxe jayoten da-ta. Baña Jaungoikua'k bere aŕokeria lotsatseko mutikotxu bi bialdu eutsozan, Jaungoikua'ren eskuetan gauza argalena, lazto apur izanda be, galtzairu gogoŕa baño sendoago biurtzen dala, gustiori erakusteko. Mutiko oneik Justa ta Pastor izan ziran. V'n Pi Doipuru Deunak Idazki baten esan ebanez, Justa saspi urte Pastor'ek bederatzi baño ez eukezan. Eta ziñope-edestia auxe da:

Oitura ebenez anayetxo biok, ikastolara euren laguntxoakaz yoyazala, Dacianus'en asmo gaizto ta ankeŕen baŕi yakin eben, eta alkaŕ poztu ta adoretuaz erabagi bikain au artu be bai: Jaurlariagana aurkeztu ta esateko, Josu-Kisto'ren kaltez iragaŕi eban jazarkundeaz bidebagekeri baltza zala; berak gurtzen zituan jainko-aizunak, txeŕenak zirala, eta eurak iñondik iñora be ez ebezala gurtuko. Esan eta egin, Idaztitxoak ikastolan laga ta, euren etxera biurtu beaŕean, eta gurasoai ezer be esan barik, goi-argiz eta eskaŕez sendotuta, zuzen Dacianus'en jauregira joan ziran, eta jaurlariearen menpeko bateri kementsu esan be, jaurlariak emondako agindua ankeŕ ta bidebakoa zala, kistaŕak ezertako okeŕik egin ez ebelako, euren jainko-aizunak gaiztakeriaren irudi batzuk baño ez irala, eta zeru-luŕen egile onak saritu ta gaiztoak zigortuko zituan Jaungoiko bakaŕ bat dala. Guk-esan eutson Pastoŕ'ek-ointxe be ikusi ta entzuten dauskun Jaungoiko egizko ta bizia gurtuten dogu, eta Bere seme bakaŕ Josu-Kisto, gu txeŕenaren jopuzatik atarateaŕen, Gizon, Kurutzean il eta ilen artetik biztu zana. "Eta ziñeskintza egiak oñantxe azaldu ondoren gaiztoak betiko zigortuko zituala adirazita esan eutsoen: "Ba, gu ziñeste au autortzen etoŕi gayatzuz". Eta jaurlariari esan zenkio, bidegabekeriz, kistaŕak erailda ziñeste au ondatzeko asmoa auŕera eroan gura ba'ditu, emen gagozala bi Josu-Kisto'ren aldez biziak emoteko gertu. Geugandik asi daitela". Dacianus'en otseña, mutikoen kemenaz aŕituta gelditu zan. eta bereala jaurlariari, esan autsoena azaldu eutson. Au be. lendik kistaŕ kemenaz ainbat bideŕ aŕituta gelditu aŕen, iñok ezer esan barik, mutikoak egin eutsen urteereagaz izututa gelditu zan. Alan da be, martzulkeriz jokatzeari obeto eretxita, "mutikoen gauzatzat" artu, eta atzera eragiteko zigorkada batzuk emotea naiko izango zalakoan, ixilean, orixe egiteko agindu eban.

Baña lasteŕ zuŕumuŕua uri gustian zabaldu zan, eta Justa ta Pastor'ek agertu eben adorearen baŕi beingo baten alde gustietan zabaldu. Gurasoak, kistaŕ zintsoak ziran eta, samintasun andia artu aŕen, kutunak zituelako, biotza pozez beterik ain seme bikañak izateaz, Jauna'ri otoi sutsuak egiten eutsoezan, gastetxo bardingabeai, adore ta iraupena emoteko. Anai zorionekoak alkaŕ poztu ta adoretuten ziran, eta Justa'k, txikiena izan aŕen, bere anai Pastor'eri iñotson: "Anai maitea, ez adi bildurtu, eriotza ta oñaze gogoŕak igaro beaŕko yoguzan aŕen, burua mostuta be ez ikaratu, Beragaitik bizia emotea, Jaungoikua'k egiten jauskuan eskaŕ andi bat dok eta, Berak kemenez irauteko adoretuko gayozak, baita gero emon be, gotzonen artean biziteko zeru edeŕa". Pastor'ek be oŕein antzeko itzakaz erentzun eutson. Zigor-oñazeak ikaragaŕiak izan ziran. Lepoaldea agirian ipiñita, gizon ankeŕak, ume eŕugeak zigortzeko gertu egozan. Eta bein mimen antzeko zigoŕez, bein lokaŕiz egindakoakaz, lepaldeak uŕatu ta oldarka urteten eutsen odolaz luŕa eztaldu eben. An zartada otsa bakaŕik entzuten zan, ez ay bat ez intziri bat. Nozik bein alkaŕ adoretzeko itzak esaten eutsezan, emengo samiñak labuŕak eta zoriona betikoa zala gomutauaz. Zigorlariak aspertu ziranean, arei atzera eragiterik ez egoala igaŕita, jaurlariagana joan ziran zer gertatzen zan azaltzeko. Jaurlariak igaŕi beaŕ eban, ain mutiko samuŕen adoŕea, egizko Jaungoikua'gandik bakaŕik etoŕi zeikeala, baña goŕotoa itsua izan oi da ta, ume samuŕ bi bera baño andiagoa agertzea, lotsagaŕi izango yakola igaŕirik, asaŕe biziz, ixilean uritik atara ta gabaz buduindu (burua kendu) teko agindu eban. Eta alantxe egin be, Complutotik uŕean dagon zelai batera eroan, aŕi baten gañean ipiñi ta biei buruak mostu eutsezan, 304'n urteko dagonila-6'n. Jaurlaria, ume eŕugeen odolez bere eskuaz busti zitualako lotsariz bete zan, eta bereala uritik aldendu zan. Kistaŕak euren gorpuak artu ta bertan obiratu zituezan, eta gero bertan euren aintzaz eleiza bat iragi eben. Maomaŕen gudaldian Urbizi Deunak Boudeaux'era eroan zituan, eta gero V'n Pi Deunaren aldia zati batzuk alakala biurtu. Narbona'ko Gotzain Eleiz gorpuzkin atal andiak gurtzen dira.

Ara gaurko gaustetxentzat, eredu bikañak; bai ikastolan baŕi ita Kistaŕ Ikastia ikasten eta batez kistaŕ zintso ta adoretsu agertzen. Gaur egunean, Dacianus baño etsai iguingaŕiagoak ditue ikastoletako neska mutikoak, Kisto begien auŕetik, Kistaŕ Ikastia eskuetatik eta Kisto'ren maitasuna biotzetik kendu gura dautsielako. Ikasi Justa ta Pastor'en bizitzan zer egin beaŕ daben.

MITARGA.

ERRIJETATIK

LEZAMA

JAYOTZA.—Igazi dan asteko barikuban ugutzau dabe emengo eŕtxadonen, Jon Imanol euzkel-ixen polit-poliŕagaz geure lagunak diran Butron'taŕ Joseba eta Zabala'taŕ Miren'en lenengo semetxu jayopaŕija.

Zorijonak guraso euzkeltzale mateori.

EGURALDIJA.—Bero andijak egiten diŕuz tan geure lugiñak diñoe lasteŕ euri apuŕtxu bat egiten ezpadau txaŕto ixan biaŕ datela.

NASKALDIJA. — Igazi dan igandian Gazteiz'en Araudijatzazko Udalen batzaŕera ixan zan geure lagun on eta abeŕtzale ziñegotzia dan Itzagiŕe'taŕ Burna.

ELIZKIXUNA. — Datoŕen igandian egingo da geure eŕtxadonan elizkixun edeŕa, Jaunartza, jaupa nagusi abestuba, txonitza ta abar.

TXIŘI.

NATXITUA

ESKEŘAK BIJOTZ ONEKUARI.— Gipuzkua'ko anayarentzat zabaldu gendun aŕpidia saŕatu dogu eta eurentzat esku-zabala ixan daben anayaren ixen-abixenak onexek dira.

A.'taŕ G. 3 lauŕleko; Ozamiz'taŕ Joseba, 2; Aŕizabalaga'taŕ Ixidor, 1; Bilbao'taŕ Antzelma, 2; Izagiŕe'taŕ Eŕupin, 0,65; Ozamiz'taŕ Imanol, 10; Zaŕaonandia'taŕ Bingen, 2; Agiŕe'taŕ Sabin, 1; Uriarte'taŕ Jagoba, 5; Zubieta'taŕ Kepa, 5; Abere-osagiliak, 5; Agiŕe'taŕ Ane, 25; Odriozola'taŕ Joseba Mirena, 5; Gabiola'taŕ Jon Peli (gastetxu), 3; Uŕkiola'taŕ Pantzezka, 1; Anduiza'taŕ Pantzeska, 1,50; Aŕizabalaga'taŕ Didake, 5; Astorkia'taŕ Bingen, 2; Uriarte'taŕ Eŕoman, 2; Garabieta'taŕ Eduŕne, 2; "Kurutze-gane", 5. Guztira, 86,15 lauŕleko.

AMA NESKUTZA ZERURA JASOKUNDEA.—Jai au geure-geuria dogu Natxitua'taŕak, dagonila'ren amabost gaŕenan da, ospe andijagaz uŕtaro ospatuten doguz baña auŕten andijaguagaz; euzko-jayak egiteko ustia dogulako. Ea'ko ezpatadantzari eta txistularijak geugaz ixango dira, auŕesku-saritza arin-arinka eta beste onetariko jolas batzukaz.

Alegindu zaŕeze aldoźuben gustijok jai onen geure aŕtian igaroten.

ZORIJONAK "OGOÑOPE" — Geure belaŕijetara eldu-da zeure ezkontziaren izpaŕa. Asko poztuten gara gu izpaŕ oŕegaz. Saŕtu egixuz neure biŕaŕtez Natxitua'taŕ gustijaren sarijonak, zeu eta zeure emaste-ixango dan "Osane" idazle jasekuak.

JAYOTZA. — Bilbao'taŕ Toma eta Aranburu'taŕ Sotere'k euren sendija alabatxu baŕi bategaz zeitu dabe. Gentzane euzkel-ixen begikua esaŕi dautse. Zorijonak.

DABILTZANAK. — Filipinas-aldetik Agiŕe'taŕ Martin'en emaste Jule bere alaba Ane-gaz. Madriletik Alzola'taŕ Josefa Antonia Ugaŕiza'taŕ Angela eta Aranburu'taŕ Guadalupe. Zorionak.

KURUTZE-GANE.

Uaŕa.—Auxe baño eztot aŕtu, bestiak galduko ziran-edo. Saŕi idatzi.—L.

BIOTZ-BEGIETAN

Libro de poesías
con traducción castellana

Xabier de Lizardi
(Prólogo de «Orixe»)

Léase EUZKADI

Igandia Gorlitz'en

Iñoiz be eztot entzun atzo Gorlitz'en entzun gebazan lako itzaldirik.

Izaldi jasakuak, bai Aidee'rena ta Solano ta Irisaŕi'renak.

Goxian Euzkadi irakuŕi geban eta berak esan euskun Bizkai'ko uritxu batzubetan ziran itzaldijak españaŕ jauŕlarijak dekebau egin ebazala ta Beŕiatua'ra juateko geunkan ustia bertan bera amatan yakun, eta Ondaŕeta'rako geldokira juan nintzan Gorlitz'era elduteko ustiagaz. Baña ain oste andija eguan geldokijan, seiteŕdijetatik saspiteŕditaraŕte egon nintzan txantela aŕtzeko neure txandiari itxaroten eta azkenian be txantel barik gelditu nintzan au luzaruan maketoen itz loyak entzuten egon-ostian. Bederatzijetako bultzija aŕtu biaŕ ixan eban gero, eta Plentzi'n jaupea entzun ondoren, Gorlitz'eratu nintzan. An auŕkitu neuzan bilbotaŕ abeŕtzale batzuk eta eurekaz juan nintzan itxasaldera.

Bidian giñuazala entzun geban euzko-txistuaren sonua, ango osategiko umien pozerako "Las mujeres modernas de Torre-Urizar" erkaldaŕ bazkunaren ezpata-dantzari aldrako txistularijak jota.

Uŕeratu gintzazan ezkenkijalako zetan iñaŕduben eta ikusi gebanian España'ko ikuŕiña, aldendu gintzazan andik eta baŕiro geure bidian jaŕi, baña ez bake osuagaz, ba guretariko batek esan ebanian eztatoŕkijola egoki gure ezpata-dantzeari España'ko ikuŕiña, gure auŕetik iñuazan emakume ziztrin bik urten euskun itxura bako itz batzukaz. Eta gauŕko egunak eztiralako ez emakumiei ta ez gixonei edozer esan eta itxiŕeko edo paŕkatzeko, geuk be ekin geuntsen lotsabako arei, ta arako esne naste askogaz egiñiko gastayenak eta gusti esan geuntsezan.

Geure asaŕera gixon asko eldu ziran, Bizkai-Aldundiko iru foral be bai, baña etzan ausaŕtu iñor be itzik egiŕen.

Gu bero-bero eginda gelditu gintzazan eta uretara saŕtu biaŕa ixan geban eta jaŕayan bazkalduten Gorlitz'era. Ondo jan geban.

Bazkal-onduan Plentzi'ko batzokijan oŕdutxu bete alai emon eta pelota joku edeŕ bat ikusiŕa, baŕiro Gorlitz'eratu gintzazan ango itzaldijak entzuten.

Toki poliŕa aukeratu eben itzaldijak egiŕeko, ta iztokija ondo jantzi eben, Margoz, ikuŕiñez ta loraz apainduta eguan Onzai, Barcelona'ko Euzko Batzokija'ko lendakarija ixan zan izlarijak aurkestuteko, ta asi yakun Agiŕe'taŕ Aidee neskatilea itz egiŕen. Itzaldi gogoŕa ta sakon-sakona ixan zan beria. Iñoiz eneuntson entzun berari. Guzuŕa dirudi, baña egija da, baña atzo etxatan damutu berari entzutia. Zelako itzaldija!

Bere atzetik Solano'taŕ Pantzeska'k itz-egin eban eta geure endeari ta eliari oratuta ondo egin eban. Ondo baño obeto.

Eta azkenez, Irisaŕi sutsubak ekin eutson. Onek ekiŕen dautsonian, ba-dakigu zelan ekiŕen dautson eta eztago geyago esan biaŕik. Au eguan delegaduak bigunago itz-egiŕeko eskatu eutson, baña entzuliak, jaramonik ez egiŕeko didaŕ egiŕen eben. Bizkoŕtxu amaŕu eban Irisaŕi'k jauŕlarijaren ordezkarija an egualako. Uste ixan geban asaŕe gogoŕen bat atarako zala delegadu begi-oskol aregatik, baña etzan ezer be jazo, ta obe.

Bakian amaŕu zan gustija Euzko-Abendearen Ereseŕkija abestubaz.

Eta itzaldijak amaŕu ziranian, pozik eta alai etoŕi gintzanan iru izlarijak eta ni geure euzko-abesti poliŕak abestuten. Bidia be labuŕ egin yakun.

AŘTIBAI.

ESKUALDUNAK PARISEN

Uztalaren 14'an jokatu izan da Paris'eko plazan, palazko kanpeonetako azken partida.

Ari ziren elgaren kontra Racing Club de France, Alamon eta Couture eta S. A. Montrouge Askargorta eta Lartige.

Pariok partida aintzinian Racing'en alde ziren eta nola lau pilotari horiek Paris'eko hoberenak baitire, jende handia bazen bildua plazaren inguruan. Hantzinetarik nehori etzayote dolutu harat ethortzia zeren ikusi baitute Paris'en egin izan den palazko partidarik edeŕena.

Hastetik Askargorta'k eta Lartige'k hartu dute aintaila: Askargorta gibeletik denak azkarki oneratzen zituen, faltarik egin gabe batere eta Lartige'k aitzinian pilota gaichtuak hatzemeiten eta tantuak behechten. Eta akabatu artio, ez akhidurarik gabe, begiratu dute astapenian hartu aintaila.

Bi oren ari izan onduan irabazi dute partida 50 eta 45. Gisa hortan gelditu dire aurten ere "Champions de Paris" hirugeren aldikhotz.

Ohore Askargota'ri eta Lartige'ri.

Uztaŕaren 16'an., Paris'aldian "Metropolitain" lur-azpiz ibiltzen diren treinen sosietatiak, eskeintzen zuen zilarezko kopa bat edeŕa ezku huzka eta palari hobereneri.

Paris'eko ekipa guziak ari ixan dira eta kopa hura ere S. A. Montrouge'ek irabazi izan du. Ezku huzka ala palaz sosietate horek bazituen bi pilotari andana engayatuak eta lau ekipa horiak heldu izan dira asken partidarat.

Palaz particulazki eguin dute partida bat edeŕa. Askargorta eta Lartige bi egun hartan "Champions de Paris" ari izan dira Laŕalde eta Iribarne'n contra. Lauek egin dute joko handia, partida edeŕa eta zazpi edo zortzi aldiz berdidu ondoan campeonak utzi duste bere lagunak irbazterat bi tantoz.

Paris'eko jende handietarik asko bazen ethoŕia partida horen ikhusterat. Denak ohartu dire Paris'en egonak gatik, Ezkaldunak ez duztela galtzen bere odola eta bere zainak ez eta ere jokoetan den edeŕenaren amodioa.

Hilabete hunen 6'an Askargota eta Lartige partidan ari dire Arcachon hirian Ezkuak-Heŕiko pilotarien kontra.

IRIBARNE.

Uaŕa.—Pozik zeure lantxu au argiŕalduten dogu. Izpaŕingi onen ingiiak zeure zain dozuz nai dozunian. Atsegin ixango yaku noiznein zerbaita argiŕaltzia.—L.

Euzkotrrak Logroño'n

Iñaki Deunaren Opaz

Jun da igandea, euzkotaŕen eguna izan zan Logroño'n. Bai; eta egiz esan dezakegu egun oroigaŕi oŕtan uste izan gendula euzko-eŕi baten auŕkitzen ote giñan. ¡Oŕenbeste euzkotaŕ Logroño'n!

"Hogar Vasco" batzokiak antolatu zuan egon oŕtarako Iñaki Deunaren opazko euzko-jai edeŕ bat, eta aundikiro eta euzko-anaiŕasunik edeŕenean ospatu zan.

Auŕegun edo bespera-gabian, "Radio-Rioja"'k bereziki iragaŕi zuan euzko-jai ori, Logroño'ko biztanle guziak aguŕtuaz emen auŕkitzen diran euzkotaŕen izenean; eta ondorik, Ernani'ko gure abeŕkide ta auspo-suñujole ospatsua dan Zubeldia'taŕ Marka'k bikainki jo zituan iŕati edo "radio"'tik bi euzko-erezi zati, atsegiñez entzundik ain eresi bigun eta alaya entzuteko zoria izan zuten euzkotaŕ eta riojataŕ guziak.

Igande-goizean-goiz, euzkotaŕ taldeak inguratuaz ikusten ziran "Hogar Vasco" batzokiaren auŕean. Bertan, mintsaldi alayak, ospatu biaŕ zan jayari buruz; eta guzia euzkeraz. Emakume agurgaŕi baten aotik itz abetxek entzun genitugun: "¿Emen oŕenbeste euzkaldun? ¡Au gauza! Logroño'n gaude, noski; eta Ernani'n edo Urnieta'n nagola iruditzen zait". Euzkotasun-agerpen abek, beti atsegin, beti oargaŕi, atzeŕian auŕkitzen dan abeŕtzale batentzat.

Goizeko amaiketan, Karmeldaŕ lekaide edo prailien eleiz edo txadonan ospatu zan jaupa edo mesa batez, asiera eman zitzayon gure euzko jayari. Txadon edo eleiza, gitxiten ikusi oi-dan bezela, euzkotaŕez bete-beterik egon zan. Tamala, Aba Garate'taŕ Jon Martin, gure aizkide aundia, atan edo kanpuan izan beaŕa, bestela atsegiñez ikusi izango zuan bere txadona euzkotaŕez beterik gañezka zegola.

Amabitatik ordubateraŕte, aiŕatutako auspo-soñujole Zubeldia azkaŕak euzko-eresi jotaldi edeŕa egin zuan, eta bere lana gogotsu txalotua izan zan esku-zapayak edeŕki asko berotzeraño.

Aŕatsaldeko ordubata inguruan "Hogar Vasco"'n gertatu zana, beŕiz, ezta eŕez adierazteko. Eun eta geyagoko abeŕtzale-taldea uste-ustegean saŕtu zitzaigun bertako areto ta baratz-baŕna, egundoko txintu-ots, abesti, oyu, iŕintzi eta bukaera gabeko "¡Gora Euzkadi!" deadaŕ-otsean. ¡Gure poza orduan, ainbeste abeŕkide gure etxean ikustean! Jakin gendunez bizkaitaŕak ziran danak: Lutxana'kuak, Barakaldo'kuak, Areatza (Villaro'kuak eta Durango'kuak. Alaitsu etoŕi zitzaizkigun eta alaitsu igaro ere zuten gure artean igaro zuten aldi laburtxo zoragaŕia.

Berean bazkaldu zuten danak, altzan lekuan aulkiak aŕtuta; batzuk goiko aretoan, besteak bekoan eta uŕengoak baratzan, Logroño'ko euzkotaŕak bazkaltzeko gertu zaukaten mai-luze apañean. Bazkaria gustientzat azkaŕ-asko tajutu zuan, noski, "Hogar"'ko otseña dan Iriarte'taŕ Joseba'ren emazte bizkoŕak, eta guziak "bapo" bazkaldu biaŕ izan zuten, suñu, abesti, auŕesku, dantzaketa eta "¡Gora Euzkadi!" bukaera gabeko deadaŕ-aŕtean.

Bizkaitaŕ abeŕtzale sutsu abek aŕatsaldeko lauretan egin zuten beren juakera gure aŕtetik berebiziko deaaŕ eta txalo-ots aŕtean, eta ze kontatu izango dutela uste det beren gure-arteko egoketatzaz lagun-aŕtean. Logroño'ko biztanleak berei begire aua-xabalik euki zituzten emen egon ziran bitaŕtean, eta atsegiñez esan dezakegu ezeren biaŕ-ez eta eragozpenik gabe igaro zala euzko-jaya, España'n izan aŕen, eta Teotico Sevilla'ren eŕi inguruan. ¡Ori etoŕi biaŕ zan egun ortan Logroño'ra "a hacer cumplir la ley" egiŕera. Oŕa ba, Euzkadi'ko abeŕtzaleak; zuek zeon eŕian, zeon etxean egin izan ezin dezutenaguk, emen, erbestean, auzo-etxean egin izan degu azkatasun guzian, eta atzeŕitaŕen txalo-aŕtean. Baña, ixilean gorde zazute izpaŕ au; bestela... Teotico ori, Soria'ko Sevilla ori jakiŕera iristen bada... ¡aguŕ! gure koplak. "Kapaz" litzake iñork ezeŕ eztakila Quiroga'gana juteko, esanaz, Logroño'ko juaŕletza biaŕ duala "para acabar con el separatismo vasco" Bizkaya'n bezela... Naiko paŕa egiŕen degu emen gauden euzkotaŕak Soria'ko Sevilla oŕek abeŕtzaliekin dabilkin "distraiziñuaren" gañian. Eta zai-zai gaude alakoren baten ementxe Soria'runtz igarotzen ikusi biaŕ ote degun, laisteŕka, "pote" zaŕen bat atzeko izatsetik taŕaska duala. Baña obe ez olakorik, bestela "tripak" botiaz leŕ-gaizto egingo genduke-ta.

Eta guazen arira. Teotico onek zertan asi geran ere astu erazidigu-ta.

Aiŕatutako bizkaitaŕ abeŕtzaliak aguŕtu ondoren, "Hogar Vasco"-ko bazkide danak beren sendiekin "Puente-Madre" deritzayon egurastokira jun ziran eta leku atsegintsu aŕtan ilundu aŕte euzko-dantzaketa egon zan Zubeldia ernaniaŕ auspo-soñujole azkaŕak soñua jota.

Gabaz, "verbena" edo dalako "gau-pesta" ori egon omen zan "Hogar"-eko baratzan; baña guk ez gendun ezeŕ ikusi, ez degulako oiŕurarik gabaz iñora juteko eta gutxiago atzeŕi-usaidun "pestara".

ZELETA.

Oitura zarrak

Aguŕtza deuna jai andijetan otoiztuteko, gure asabak, aguŕtziaren eskutukijak bertsoetan aŕatuten ei-ebezan. Ona emen bertzo areŕako batzuk. Ozerin'daŕ Markelin anderak abestu daustaz.

Jesus onaren Ama maŕia
grazija dautzut eskatzen
bost misterijo gozoz betiak
lagun eguzu kantatzen.
Gogo gustijaz esango dogu
lenengo misterijua
zuzendu gaxuz zerura beti
Birkiña bijotzekua.

Abemarija amaŕekua
Ataguriaz batean,
Birkiña edeŕ maŕe berari
esaten asi gatian.

Zeruetatik ekaŕi entzun
aingeru batek albista,
zeure aragiz jantziko zala
Aita Eternoan semia.

Ixabel Zure lengosiñia
dago mirariz beterik,
bere Jaun eta Jabearen ama
bixita emoten juanik.
Saltoka dabil bere semia
ondiño jayo bagarik,
bere ditxia ta gozo andija
adietan emon gurarik.

Jayo zanian Zure semia
Beroi dontzela itxirik,
gelditu giñan gixon gustijok
ondasun gozoz besterik.

Simeon santubak bere ditxia
ezin ondo ziñisturik,
ikusi ezkero Jesus maŕia
eztauko ilaŕen penarik.

Galdu ezkero topatu zendun
elexan Zeure semia,
poz oŕegatik ez gura ixan
gu pekatuan iltia.

Jesus onaren Ama maŕia
grazija dautzut eskatzen
bost misterijo miñez bestiak
lagun zakiguz kantatzen.
Gogo gustijaz esango dogu
lenengo misterijua,
zuzendu gaxuz zerura beti
Birkiña bijotzekua.

Getsemani'ko baratz santuan
egoan Jesus laŕirik,
odol-ixendi laban-labana
emoten gorputz gustitik.

Bost mila azote artu zituban
gure pekatuakaŕik.
zer gaitz andija dan pekatua
kontua atara emetik.

Arantza zoŕotz gogoŕ-latzukaz
koroaturik burua,
nunbaŕ Jesusi imini eutsen
buru eretxi aŕuak.

Kurutze astuna sorbaldun eta
lapuŕ gaiztoen erdijan
eroan eben Jesus maŕia
kalbarijoko bidian.

Kurtze ganian untzez josirik
an galdu eban bixija,
gure arimak salbeŕiaŕen
igaro eban gustija.

Jesus onaren Ama maŕia
grazija dautzut eskatzen
bost misterijo gloriosuak
lagun eiguzu kantatzen.
Gogo gustijaz esango dogu
lenengo misterijua,
zuzendu gaxuz zerura beti
Birkiña bijotzekua.

Ama maŕia, Zeure semia
ikusi zendun bizturik,
Jesus maŕia ilen aŕtetik
eguzki edeŕ egiñik.

Zeu ikustera datoŕ lenengo
glorijaz gustiz beterik,
ondo ekijan Zeu zengozana
geyen ikusi gurarik.

Zure semiak igo ebanian
zerura mundu ontatik,
glorijan bertan jaŕija ixan zan
Aŕaren eskumatatik.

Ama maŕia Zeu ikusteko
zeruan zorijondurik,
ara zaroyez gorputz ta arima
aingeruz inguraturik.

Zeure arima ezin egon da
bere gorputza bagarik,
zeruko tesoro ain andijori
eztautzo emon nai luŕan.

Zeure glorija koronetako
Daukozuz enpeŕioturik,
Trinidadeko iru pertzonak
eternidade baterik.

MAÑARIKO.

Arratsalde bateko nere gogoteak

Igande-aŕatsaldea... Epel-epela...! Itxamaŕa ere bai, ortzia lañoz estalia dagoelako.

Luŕa bustixea dago, auŕeko egunean euria egin duelako. Giroa ere berdin: epela ta bustixea.

Olako aŕatsalde ilunak, eguzkiaren gar biziz argitutako aŕatsaldeak baño askoz atsegiñago zaizkit, gogora ekartzen bai-dizkidate nere abeŕi-itxasaldeko aŕtsaldeak.

Eta itxasaldeko eŕi aetariko batean tut nik egiñak nere bizitzako urterik zoenetakoak eta paketsuenetakoak.

Euzkadi'ko itxasondoan zaudeten eta zoragaŕiak Jainkoak bedeinka zaitzatela!

Elizkizuna egin ondorean, aŕatsaldeko laurak inguru, ene baŕena abeŕi-mi... arturik dedala, mixio-etxeko baratzean egurasten nabil.

Oŕa: nere begiak idekirik ditut; ala ere eztet deus ikusten. Belaŕiak ere zabalik; ala ere eztet deus entzuten.

Nere gogo gustia abeŕian dedala an... abeŕian nago alditxo batean.

Eta Euzkaleŕiko "zerak" eta adizkideak datozkit nere burura...

Adizkide baten ondoren beste bat... Gero beste bat... Geroago beste bat... Guztiak zein baño zein obeak, zein baño zein maitagaŕiagoak...!

Ene abeŕiko adizkide zar aen irudia, bizi-bizi ta argi-argi nere irudimen aurretik digarokidala, lenago baño askoz osoago ta maitagaŕiago dagerkit.

Uŕutitasunak aztuerazo bai-dizkit ak... zituzten uts guziak; eta oŕa, orain Txina'n nagoelas Euzkaleŕian nengoenean baño askoz osoagoak deritzaizkit.

Eta ori bera gertatzen zait gañerako Euzkaleŕiko gauza guztiekin...

Gomute (oroitze) atsegiñak; samiñak ere bai ordea...!

Ene Euzkadi'ko bazteŕak, agur dagiztuet bioz-biotzetik...!

Ene adizkide zaŕak, agur uŕutiko baŕ... teŕ onetik...!

Zuek or Euzkadi'n, zuen egin-beaŕak betetzen, Jainkua goratzen...!

Ni emen Txina'n, Jainkoaren erlijioa ezagunarazteko egiñalak egiten...!

Bata besteengandik uŕuti... uŕuti...!

¡Baña Jainkoaren maitasunak elkaŕ baturik eta loturik beti...!

Agur... Agur...!

Yuŕe'taŕ Julen A. O. M. Cap.
Txina'ko mixiolaria.

"BIYONA" LUGINTZA-ETXALDIA (Irun'en, Ilno. 313'an.)
2.000 "Leghoru" - oluak aŕautza - imintiak zenbatzeko abijakaz. Txiŕak atarateko aŕautzak saltzia. Olaskotxu jayopaŕijak. Iru ilabeteko olandatxubak.

EIZARA'KO SUIZKILLU (ESCOPETA) OLEA
L. LEGARISTI Y COMPAÑIA
SORALUZE (Placencia de las Armas). - GIPUZKOA

ARRIETA-BITXIZALEA
Legazpi, 10. - DONOSTIA. - Urrutizkiña, 13.777.

Aranburu'tar R.
AZAL ETA TXIZ-BIDIAK
Fueros, 5, 3.° DONOSTIA

Dr. L. ZURIARRAIN
Corazón y pulmones. Rayos X.
Consulta de 11 a 1 y de 3 a 5.
Oquendo, 28, 4.°. T. 12.662. Donostia

DR. VIDARTE
Sistemas nerviosos y mentales.
De 10 a 12 y de 2 a 5.
ELCANO, 10, segundo. -- Donostia.

J. M. Sansinenea
Enfermedades de infancia
Garibay, 5, 2.° Teléfono, 12.463.
DONOSTIA.

F. LOIDI ZULAICA
ESPECIALISTA EN ENFERMEDADES DE LA PIEL Y SECRETAS
ALAMEDA, 6, 1.°. - Tl. 12.929. - Donostia

Dr. ZUBIA
Especialista en enfermedades de OIDOS, NARIZ y GARGANTA.
Legazpi, 1, 3.° Teléfono, 11.908. Donostia

J. I. Labayen
ESPECIALISTA
Enfermedades de pulmón
Alameda, 7, primero. — DONOSTIA

R. REZABAL
DENTISTA
Fuenterrabía, 4-1. - Donostia

ALMACENES LASAGABASTER
TEJIDOS Y NOVEDADES
DONOSTIA

Droguería y Perfumería
MANUEL ALVAREZ MUGICA
Pinturas especiales de carrocería
Miracruz, 18 y 20 Tl., 10.618
Donostia

V. CARAIZABAL
Enfermedades del aparato digestivo y nutrición. Rayos X
Certificados para la cura de aguas
ZESTONA GIPUZKOA

La Villa de Bilbao
Muebles, camas aluminio, hierro latón. Coches niños. Relojes pared
Aldamar, 2. T 10.755. DONOSTIA

Eguileor y Beorequi
Cafés tostados
Garantizados puros
Urbieta, 49 Teléfono, 15.192
DONOSTIA

MARTIKORENA
Begiyetako gaixoen sendagillea
Garibay 13 bis. 2.° - DONOSTIA

Garage Nicasio
AUTONOMIA, 32 y 34. Teléfono 17.5..
Taller de reparaciones y accesorios.
Alquiler de automóviles para bodas, bautizos, etcétera, a precios reducidos.

ESTACION DE ENGRASE A PRESION - VULCANIZADOS
Garage Aracama
A. Miramón, 6 - Tl. 13.088 - DONOSTIA

DENTISTA
ALVAREZ MUJICA
Legazpi, 9, 1.° - Teléfono, 13.355
DONOSTIA

Flósegui - Arriola
Huesos, Articulaciones, Deformidades
Prim, 27, segundo DONOSTIA

IRULEA
Lencería.—Géneros de punto.
Confección. Mayor, 7. Teléf. 16.029. DONOSTIA

Bazar Médico Ortopédico
FAJAS Y BRAGUEROS
Hernani, 1. Teléfono, 15.730
Instrumental médico Donostia

PANIFICADORA LA ESTRELLA
Embeltrán, 2 y 4. — DONOSTIA
Ocho sucursales. - Servicio a domicilio.
Llámenos al teléfono 10.023

BAZAR KINTIN
Juguetes, vajillas y artículos para regalos.
Urbieta, 29. — DONOSTIA

FASHION
Gizonesko - jantzi, korbata eta abar. Joskindegia.
Miracruz, 1. Urrutizkiña 13.682'garren.
DONOSTIA

Confecciones "Onena"
Tejidos y confecciones de ropa blanca.
PASAJES (Guipúzcoa)

BAR RESTAURANT
«INTZA»
Servicio a la carta
Esterlines, 12. DONOSTIA T. 1571.

Arin y Embil
Muebles. — Orio. Teléfono, 7
Casa muy recomendable